

Ціна 1 крб.

ІНОЗЕМНИЙ

ЧУМОР

**Відсканував
і опрацював
Анатолій
МИКОЛАЕНКО
(barsikot)**

ІН ОЗЕМНИЙ ГУМОР

«РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»
1952

Стівен ЛІКОК

СТОПРОЦЕНТНИЙ АМЕРИКАНЕЦЬ

(СЕКРЕТ ВОЙОВНИЧОСТІ ДЕЯКИХ БІЗНЕСМЕНІВ)

Редактор Ф. Маківчук.
Техредактор В. Довгаленко.
Коректор Й. Галенко.

*

БФ 04851. Зам. 2729. Підписано до друку
26.9.52 р. Тираж 100.000. Формат паперу
70×105. 2 друк. аркуші. Ціна 1 крб.

*

Друкарня видавництва
«РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»
Київ, Прозорівська, 59.

УПЕРШЕ я побачив містера Спагга в той день, коли він вирішив послати на війну свого шофера. Стоячи перед групою захоплених його вчинком клубменів, містер Спагг говорив просто і скромно, без пози:

— Нам потрібен кожний, хто може тримати зброю. Ми повинні мобілізувати всі сили! Сьогодні ми з сином одвезли на мобілізаційний пункт Мішеля, моого шофера-француза...

— Ви стопроцентний американець! — вигукнув хтось із слухачів. — Ваш почин треба широко розрекламувати!

— Так, я, як справжній американський бізнесмен, не міг зробити інакше, — вклонився містер Спагг. — Треба, щоб Мішель якнайшвидше опинився в армії. Я думаю вдатися з клопотанням про призначення його в авіацію — це найнебезпечніша ділянка...

— Справжній джентльмен не міг зробити інакше! — вигукнув один з клубменів. — Але ж вашого Мішеля можуть убити?

— Я думав над цим варіантом, — відповів містер Спагг, — і вирішив, що збитки я мушу взяти на себе. Припустімо, Мішель втратить одну або обидві ноги... (містер Спагг вимовив ці слова так хоробро, що було видно: втрата навіть трьох ніг зовсім не лякає його)... всі витрати до останнього цента лягають на мене...

Один з бізнесменів, директор великого страхового товариства, потиснув Спаггові руку і промовив тремтячим од зворушення голосом:

— Спагг, це великий почин! Я теж хочу принести жертву на олтар вітчизни — наше товариство сьогодні ж прийме положення про пільгове страхування робітників і службовців, які йдуть на фронт! Ми виплачуватимемо хазяям цих робітників всю страховку повністю, коли хто-небудь з мобілізованих загине! Ми навіть не розслідуватимемо, яким способом був убитий той чи інший солдат і хто його вбив... Радісно думати, Спагг, що і ми беремо на себе частину воєнного тягаря!

— А що я одержу, коли мій Мішель сплатить перший страховий внесок? — діловито спитав містер Спагг. — Раптом, припустімо, я втрачу ноги Мішеля...

— У нас буде такса, — посміхнувся директор страхової компанії, — але я певен, що грошей ви одержите не менше, ніж половину всієї суми страховки...

— Мушу ж я компенсувати відсутність шофера, — в свою чергу посміхнувся містер Спагг. — Ваша система страхування дуже доречна. Я розмовляв учора ввечері з моїм сином Альфі, — вже прощаючись сказав містер Спагг, — і ми прийшли до висновку, що обійтися двома шоферами за-

В АМЕРИКАНСЬКОМУ РАЮ

Професії різні — робота одна.

(Малюнок з сатиричного журналу «СТРШЕЛ». Софія).

мість трох... У крайньому разі, водитимемо машину самі...

І ось, шофер містера Спагга відплів у Європу. Всі знали, що Мішель кожної секунди може бути кинутий разом з усією армією в бій, що там може бути стрілянина — навіть артилерійська перестрілка, але той спокій, з яким містер Спагг продовжував появлятися в своєму банку, в клубі і на всіх званих вечорах, свідчив про його феноменальну витримку.

— Мій шофер уже брав участь у повітряному бою, — якось за обідом заявив Спагг. — Він стрілець чи щось подібне до цього. Снаряд розірвався так близько, що мало не зачепив машини!

Все це містер Спагг сказав спокійно, і лице його навіть не змінилося, коли він їв спаржу. Подумати тільки — його шофер мало не загинув, а він такий спокійний, так володіє собою! Дружина одного відомого заводчика навіть просльозилась, дивлячись на хороброго банкіра...

Минуло кілька днів, і з Європи прийшли погані вісті.

— Чули? — спитав мене один знайомий. — Шофера Спагга поранено!

— А як переніс цю звістку Спагг? — поцікавився я.

— О! Він зразок справді американської мужності! Спагг вирішив послати на фронт свого садівника-італійця!

Так відповів доблесний стопроцентний американець Спагг ворогові!

— Учора я викликав його з оранжереї, — розповідав містер Спагг, — і кажу: «Джузеппе, Мішель

ля поранено! Наш обов'язок замінити його!». І не встиг Джузеппе й слова вимовити, як я вже додоговорився з мобілізаційним пунктом про зарахування Джузеппе в армію, добровольцем!

Коли-не-коли зустрічаючи Спагга або наших спільніх знайомих, я чув новини.

— Мій садівник мало не загинув від німецького підводного човна, — сказав Спагг одного разу. — Багато загинуло, а Джузеппе поранено. Він написав листа про те, що хоче повернутися, та мій Альфред протелеграфував в Європу, щоб він не смів цього робити! Він уже досвідчений воїн, його місце там, на передових лініях, тим більше, що його місце тут уже зайняте — я знайшов досвідченішого садівника! Не міг же я допустити, щоб мої хризантеми загинули, правда ж?

Потім прийшли зовсім невтішні вісті: Мішель і Джузеппе виписалися з госпіталів, повернулися в армію і пропали безвісти!

— Я ніколи особливо не вірив в їх потяг до війни! — лаявся Спагг. — Чортзна-куди вони поділися, оті Мішель і Джузеппе! Ни, тільки ми, американці, по-справжньому цінимо і любимо війну!

Другого дня стало відомо, що містер Спагг продовжує свої воєнні дії: він послав в Європу свого молодшого камердинера.

Геройський вчинок Спагга не потребував коментарів. Про відвагу містера Спагга розповідали легенди. У вищих сферах не було популярнішої особи за містера Спагга. Ще б пак: позбутися молодшого камердинера, людини, без якої неможливо шнурувати черевики і одягати шкарпетки! Це, звичайно, була вершина героїзму!

— Що ж робити?! — скромно відповів містер Спагг.— Усі ми мусимо виконувати свій обов'язок перед батьківщиною! Доведеться старшому камердинерові одягати мене! Сподіваюся, — додав містер Спагг,— що мій молодший камердинер залишиться цілий і неушкоджений... Адже тепер, власне, воєнних дій уже майже немає... Але якщо і він пропаде безвісти, я вже не знаю, кого посилати! Ми з Альфредом обговорили це питання і вирішили, що скорочувати штат не можна — справи на біржі йдуть добре, у нас щодня звані обіди, прийоми... Ні, з меншою кількістю прислуги не обійтися! Це буде просто непристойно!

Потім містер Спагг одержав із Європи нагороди Мішеля і Джузеппе. Через те, що вони пропали безвісти, їх медалі переслали в Америку на місце їх роботи, для передачі родичам.

— Ці нагороди допоможуть мені перенести відсутність молодшого камердинера! — заявив Спагг.— Одна медаль «За хоробрість», а друга — «За воєнні заслуги» (очі містера Спагга гордо блиснули). Ми з сином носитимемо їх по черзі, поки не повернуться Мішель і Джузеппе...

Трохи помовчавши, містер Спагг додав мрійно:

— А може, Мішель і Джузеппе взагалі не повернуться?

Відтоді містер Спагг почав носити на смокінгу дві бойові медалі. Його вважали зразком джентльмена, який віддав усі свої сили для перемоги над ворогом.

Якось зайшовши в клуб, я почув знайомий гучний голос Спагга, що долинав з телефонної кімнати.

У ЗАХІДНОНІМЕЦЬКІЙ ГАЛЕРЕЇ

— ...А тут, вельмишановні, висів портрет роботи знаменитого Дюрера. Раму, яку ви бачите, нам великолічно залишили наші американські союзники.

(Малюнок з сатиричного журналу «ДИКОБРАЗ». Прага).

Для чого кардинали носять високі мітри?

(Малюнок з сатиричного журналу «РОХАЧ». Братислава).

— Вашінгтон? Це Вашінгтон? — кричав Спагг.—
Мені потрібно військове міністерство! Дайте мені
військове міністерство! Так, справа державної
ваги!..

Хвилини за п'ятнадцять Спагг вийшов з перегово-
рної кімнати, і обличчя його все ще було черво-
не від обурення й гніву.

— Це зухвалство! Це вже переходить всякі
межі! — сказав він. — Мого сина Альфі, мое ма-
лятко Альфреда мало не мобілізували в армію!
Якийсь новий чиновник у нашій окрузі хотів при-
звати моого хлопчика. Саме тепер, коли ми встає-
мо о десятій годині ранку, щоб встигнути впорати-
ся з усіма справами в нашому банку! «Це маяч-
ня, — сказав я військовому міністрові, — я віддав
батьківщині шофера, садівника, камердинера!..
Скільки ще жертв може принести джентльмен? Та-
й хто стільки пожертвуав для перемоги, як я? Я
маю нагороди за хоробрість!»

— Що ж відповів міністр? — спитав хтось.

— Міністр попросив прощення за помилку,—
посміхнувся Спагг. — Чиновник, певне, переплутав
прізвище й одержав за це догану! Зрозуміло, мій
Альфі нікуди не поїде! Втім, можливо, ми незаба-
ром з'їздимо в Європу в справах нашої фірми...
Але яке зухвалство чиновника, якщо він справді
хотів призвати моого сина?! Мобілізувати Альфі!
Нехай би ото чинуша сам пішов на війну! А то
він хотів воювати чужими руками...

...Відтоді минуло чимало часу, але містер Спагг
досі носить медалі і вважається зразком стопро-
центного американця.

Переклад з англійської.

Гергель МІКЛОШ

ПРОБУДЖЕННЯ ГЕРА ДРОШКЕ

ГЕР АНТОН Дрошке був власником збройового
магазину у маленькому західнонімецькому
містечку. До самого початку другої світової війни
він жив спокійно. У вересні 1939 року, рівно через
дві хвилини по тому, як прогуркотів перший залп,
його було тяжко поранено. Він став першою ні-
мецькою жертвою другої світової війни. І все через
гладку біляву Гертруду, касирку тієї пивної, завсід-
ником якої він був. Він дістав через ту Гертруду
такого ляпаса, що впав. Упав і більше не підвівся.
Так і не вдалося геру Дрошке дізнатися, що почалася
друга світова війна.

* * *

Гер Дрошке не підвівся тому, що вдарився го-
ловою об ріжок столу і знепритомнів. Його відразу
ж одвезли до госпіталю, але й там він не прийшов
до свідомості. На щастя чи на нещастя, удар був дуже
сильний, і гер Дрошке залишився непритомним
протягом кількох років. Його регулярно штучно під-
годовували, апетит у нього був добрий, але свідомість
до нього не поверталася. Рідкісний випадок
у медицині!

* * *

Він спав 12 років. У серпні 1951 року, одного чудового ранку, гер Дрошке солодко потягнувся, розплюшив очі і, наче й не було нічого, сказав:

— Принесіть мені мою каву.

Лікарі радісно обступили гера Дрошке, пробуждення якого справді було чудом медичної науки.

* * *

Геру Дрошке подали каву. Сповістили його дружину, яка, покинувши печене-варене, прибігла в госпіталь і, приголомщена, стала перед своїм чоловіком.

— Ого, як ти за один день постаріла! — поморщився гер Дрошке й одвернувся.

* * *

Розказати їому зразу про те, як він довго спав, і про те, що сталося за ці дванадцять років, було небезпечно: від хвилювання він міг знову знепритомніти. І водночас було ясно, що довго приховувати справжній стан речей неможливо: він обов'язково вийде на вулицю, і тоді всьому кінець. Лікарі безпорадно перезиралися. Фрау Дрошке витирала хусточкою слози.

* * *

Те, чого вони боялися, сталося скоро. Через п'ять хвилин гер Дрошке наказав подати їому вбрания, одягнувся і вийшов.

— Зараз він, звичайно, дізнається про все, — сказав професор і засумував.

Фрау Дрошке ридала.

Фрау Дрошке і лікар чекали. Години здавалися тижнями. Коли грюкнули парадні двері, всі здригнулися.

— Будьте мужніми, — сказав професор.

* * *

Увійшов гер Дрошке.

Його шляпа була по-молодецьки зсунута набакир. Його обличчя сяяло. Весь він був уособленням здоров'я і щастя.

— Хайль Гітлер! — вигукнув гер Дрошке і викинув вперед руку. — Чудова погода, панове! Атмосфера згущається. Мене теж дуже хвилює це воєнне напруження.

Гер Дрошке запалив сигару.

— Так от, панове, — продовжував він, пихкаючи сигарою, — друга світова війна ще не почалася, а напруження вже величезне. Та боятися нічого: я бачив наших есесівців; вони мають кращий вигляд, ніж будь-коли. І як вони марширують! А наші танки! Га? Наші танки! — Враз він ударив себе по лобі. — Та-а-ак! І потім такий сюрприз, панове, я зворушений! Коли я побачив це, то не повірив власним очам. Чого ж ви мені відразу не розповіли про це, панове?

— Про віщо? — підвів голову вкрай розгублений лікар.

— Як про віщо? Що і янкі заодно з нами.

Переклад з угорської.

М. САДОВЯНУ
ПОДАТОК З МЕРЦІВ

РОЗПОВІСТИ вам прецікаву історію, що трапилася в Стамбулі з турецьким торговцем Алі?

Був чудовий весняний день, у повітрі пахло курявою й морем. Алі вірив, що такого чудового дня йому в усьому щаститиме — за що б він не взявся. Він подався на село й купив три сотні яєць. Наспівуючи й здіймаючи ногами куряву, він байдоро рушив убік Стамбула.

Наближаючись до базару, він почув суверий окрик:

- Стій, ти! Що там у тебе?
- Звичайний крам Три сотні яєць. Купив і маю намір продати. Хіба що?
- Я збирач податку; якщо хочеш торгувати по закону, плати податок!
- Аллах з тобою! Тоді я не хочу торгувати й повернуся назад.
- Дзуськи! Ти тут і тому мусиш платити.
- Але в мене немає грошей!

М. Садовяну — сучасний румунський письменник. Удостоєний у 1950 році Міжнародної премії миру — Золотої медалі — за книгу «Митря Конор».

Галльський півонь, або пробудження генерала Ріджуя.

(Малюнок з сатиричного журналу «ДИКОВРАЗ», Прага);

— Ах, немає грошей! Тоді обійдемося й без грошей. Плати своїм крамом.

Алі почухав лоба, посмикав бороду й одрахував збирачеві податків десяток яєць.

Алі поминув провулок і хотів було звернути на майдан, але почув різкий голос: «Гей, добродію! Зволте заплатити податок!»

— Присягаюся бородою, я вже заплатив...

— То був збирач податку з першої вулиці, а тут майдан. Досить базікати! Скільки ти там платив? Десяток яєць? Одрахуй мені стільки ж, і ти вільний, як голуб на мечеті.

Бідолашний Алі глибоко зітхнув і... ще раз поглавшив свого кошика. Пройшовши ще з сотню кроків, він знову почув грізне:

— Зупинись! Що ти несеш потай? Річ твоя чи крадена? Якщо крадена, давай половину, якщо власна, обмежусь податком.

— О, всевишній! — заблагав торговець. — Адже це суще здирство! Три податки за один кошик яєць!

— Що вдієш, душа моя! Новий порядок! Плати без балачок!

Бідний Алі! Він увесь почорнів, очі в нього були заплакані, і руки тримали. Він одрахував третій десяток яєць і пішов геть. Він вирішив обратися на базар тихими провулками через двори. Але в одному з дворів він віч-на-віч здибався з державним службовцем. Той сидів верхи на коні.

— Податок! І без балачок.

Алі втратив здатність чинити опір. Він подав вершникові кілька яєць і поплентався до мосту, але там стояли дві показні фігури вартових — вони охороняли міст.

— Зупинись! — гукнув один із них. — Живо податок! Чого витрішився?

Алі заточився від жаху, він схопився за поручні мосту, щоб не впасти. Отамившись, він підняв кошика й жбурнув його в воду. Почулося, як хлюпнула вода і все замовкло.

Алі відчув незвичайну легкість і свободу. Йому не було навіть прикро від того, що вся його комерційна вигадка луснула, мов мильна бульбашка. Але куди йти? Куди подітися тепер? Що він скаже своїй дружині?

Він ішов, ішов й опинився біля воріт кладовища. Ось він, той світ, де можна існувати без обману й гонитви за шматком хліба! Навколо була тиша й спокій. Алі підвів голову й побачив довжелезну похоронну процесію; вона йшла просто на нього. В голові Алі майнула думка смілива й небезпечна. «Та чого там боятися? Хай допоможе мені аллах!»

Алі випростався, розправив плечі й гукнув:

— Зупиніться! Згідно останнього закону ви повинні заплатити податок за покійника. Платіть, і шлях перед вами вільний.

— Що таке? Податок за мерців? Ми про це ще ніколи не чули.

— Я не маю часу довго розмовляти з вами. Державний закон — закон для всіх. Гроші!

— Скільки?

— Всього тільки одну ліру.

— Що ж, якщо закон так гласить... — І родичі небіжчика вийняли гроши.

Процесія пройшла на кладовище, і щасливий Алі шепотів: «Дяка тобі, пророче! Життя, виявляється, не таке вже й страшне».

Почин було зроблено. За годину показалася нова процесія, ѹ Алі ще впевненіш закричав:

— Зупинись! Зволь заплатити податок!

— Як? За віщо? Що за новина?

— Новина чи не новина — одну ліру, і шлях перед вами вільний.

За хвилину Алі став власником ще однієї ліри. Господи, як легко прожити на цім світі, маючи ясний розум і гучний голос! І наш Алі вирішив укріпитися на новому поприщі. В одному з провулків він уподобав собі халупу, повісив над дверима вивіску з державним гербом, поставив стіл і завалив ѹого якимись книгами. За столом сиділа його дружина. Алі походжав уздовж провулку, в руці у нього була палиця з латунним дзвоном, а на голові висока сніжнобіла чалма. Справи йшли близькуче. Кілька разів на день у безлюдному курному провулку голосно лунало:

— Зупинись! Податок за покійника!

На десятий день ховали видатного державного діяча. Процесія була довжелезна ѹ велична. Продовжати небіжчика в царство небесне прийшли численні родичі ѹ сусіди. Алі впевнено підніс палицю ѹ гукнув:

— Зупинись! Податок з шановного покійника!
Десять лір!

Процесія зупинилася, в натовпі почувся гомін. Люди не розуміли ѹ обурювалися. До Алі підійшла група людей ѹ зажадала пояснень.

— З якої планети ви впали? Пора вам знати новітній закон про податок з мерців. Коротше — десять лір!

Супутники покійника уважно оглянули збирала податку, кинули оком на вивіску з державним гер-

бом, на купу книг і палицю з латунним дзвоном. Люди пошепталися, порилися в кишенях своїх ватяніх халатів і зібрали жменю срібла. Алі поважно взяв гроші, недбало кинув їх на стіл і ступив кілька кроків назад: шлях на кладовище був вільний.

Після похорону до Алі прийшов один із родичів небіжчика. Це був державний чиновник з орденом на грудях. Він довго посміхався, хитро мрежив очі ѹ нарешті промовив:

— Ну ѿ хитрун! Хвалю за вигадку! Як же йдуть твої справи?

— Слава аллаху! Не скаржусь.

Потім чиновник сказав:

— Ти знаєш, хто я? Ні? Перед тобою головний міський інспектор по податках. Наказую тобі: половину твоїх прибутків одкладай для мене. Розрахунок по суботах. Спробуй приховати від мене бодай чверть ліри! Ну, то як, по руках?

І компаньйони закріпили свою угоду потиском руки ѹ короткою молитвою пророкові.

Переклад з румунської.

Імперіалістичний шпик.

(Малюнок з китайського сатиричного журналу).

В. БРУДЗІНСЬКИЙ

ПРАВОСУДДЯ

XТОСЬ постукав у двері.

Суддя Тоні Полдіно здригнувся і гостинним рухом поклав на бюро револьвер.

— Прошу!

В кімнату зайшов невисокий, опецькуватий чоловік із світлими жорсткими очима й м'ясистим червоним носом. В цих очах відбивався погано прихований неспокій, руки тривожно снували, то пригадуючи розпатлане волосся, то потираючи посивілі вже скроні.

Він важко опустився в крісло і якусь хвилину помовчав.

— В чому річ? — буркнув суддя.

— Ви... ви суддя Тоні Полдіно?

— Так.

Прибулий ще з більшим неспокоєм засовався в кріслі.

— Чи ви не проживали колись в Грінвіллі, в штаті Алабама?

— В Грінвіллі? Проживав. Я був там шерифом.

— Проживали! — Товстун раптом засяяв. — Проживали! Отже, я врятований! Так і знав, що це ви! Скажіть, ви не пригадуєте власника перукарні,

якого звали Худий Білль? Ви щодня голилися у нього в перукарні.

— Ну ѿ що з цього?

— Отже, ви пригадуєте його? — Товстун променів дедалі більше. — Худий Білль — це я! Я!

— Ви? — суддя критично оглянув прибулого.

— Я! Ви дивуєтесь? Нічого не поробиш, люди змінюються. Та це ѿ не дивно, мені живеться непогано. Ви пригадуєте?

— Щось наче пригадую. Ви, здається, трохи допомогли мені.

— Аякже. Це я організував вам у нашій дільниці вибори, коли ви балотувалися на шерифа. Це я організував тоді напад на приміщення республіканської партії. Пам'ятаєте?

— Пам'ятаю, — мовив суддя трохи привітніше. — Шо ж вас привело зараз до мене, дорогий товстий Худий Білль?

— Я прийшов просити вас визволити мене із скрутного становища. Вже хго-хто, а ви зможете це зробити. Правда ж, старик, ви не відмовите мені? — I, перехилившись через бюро, гість фамільярно поплескав суддю по плечу.

— В чому ж річ? — спітав суддя.

— Звичайно, ви не відмовите мені; хе-хе, пам'ятаєте, як ми приборкали того Бакстера, який був вашим конкурентом на виборах? Напевно він і досі шукає єдиним оком, яке вціліло в нього, своєї лівої ноги. Це була забава!

— В чому річ? — терпляче повторив суддя.

— У мене судова справа. Її розглядатимуть завтра. Я важко поранив людину кухлем. В суперечці.

— Ф'ю, ф'ю,— засвистав судя,— то це ви.
Ваше прізвище Стілс?

— Так.

— Найбільша в нашему штаті, після Гвіда Хімнєя, фабрика косметичних виробів. Вода для волосся «Реке», крем «Регіна» і паста для зубів «Дентрікс»?

— Отже, все в порядку,— продовжував товстун,— у мене камінь звалився з серця. Ви — голова суду, од вас все залежить. Ви ж улаштуєте мені це, старик?

— Звичайно, влаштую, — сухо відповів судя. — Одержані п'ять років.

Товстун позадкував разом з кріслом.

— Жа... жартуєте, пане! П'ять років. Покиньте, прошу, ці жарти. Скажіть, що ви жартуєте,— стурбовано вигукнув він.

— І не думаю жартувати. Одержані п'ять років.

— Що? Я? Той, хто стільки зробив для вас?
Це неможливо!

Судя набрав суворого виразу.

— Я чиновник,— мовив він,— і коли я виконую свої обов'язки, у мене немає друзів. Наше правосуддя непідкупне.

— Але ж... але ж це неможливо,— простогнав товстун. — Це не може бути дійсністю, я, мабуть, сплю. Моя фірма загине! П'ять років. Це, певно, помилка.

— Помилки в нашій справі, звичайно, не виключені. Мені самому трапилося заснути в суді, коли розглядали справу про гвалтування й підпалення, а прокинувся я вже під час розгляду справи про

— А тепер дізнаємося з «Голосу Америки»,
який у нас, у Польщі, голод.

(Малюнок з сатиричного журналу «ШПИЛЬКИ». Варшава).

порушення тиші в нетверезому стані і, мимохіть, присудив пияка до десяти років ув'язнення.

— Ну ѿ що?

— Справа через деякий час з'ясувалася, але тимчасом цей пияк утік з тюрми і його знову зарештували — отже, він чесно заробив свої десять років.

— Красива історія!

— Так, але в вашій справі не буде ніякої помилки. Ви одсидите свої п'ять років цілком по заслузі.

— Але ж...

— Хвилину! Розкажіть трохи докладніше про цей випадок.

— Я сидів... тобто я прийшов, ні, я встав, а він... — Товстун від хвилювання зовсім заплутався.

— Не так швидко! Встигнемо — в судочинстві два, три роки не становлять різниці,— сказав суддя.— Де це трапилось?

— У барі на вулиці Лінкольна.

— Хто цей потерпілий?

— Якийсь робітник, профспілковий діяч.

— Ага. І ви його поранили?

— Я вдарив його кухлем, бо він мені не сподобався. Він...

— Ви признаєтесь у вчиненні злочину?

— Так, мене звільнили під заставу.

— Це нічого, я накажу вас ув'язнити після закінчення справи. Але я слухаю далі,— мовив суддя солодко.— Пробачте, що перебив.

На чолі товстуна виступили великі краплини поту. Вони збиралися в тоненькі струмочки й стікали на шию.

— Але ж це неможливо, я не можу залишити своє підприємство, у мене немає заступника, вони в мене все розкрадуть, я... я добуду свідків, нехай це мені коштуватиме сто доларів за штуку, двісті...

— Ви, мабуть, жартуєте! Це вам однаково нічого не допоможе. Ми зуміємо відрізнати правду від брехні.

— Пане суддя, ви цього не зробите! Тільки-но я вийду з тюрми, я вас знищу. Мої впливові друзі...

— Через рік у вас не буде впливових друзів. У банкрутів немає ніяких впливових друзів.

— Моя фірма загине! Який збиток для держави! І все через якогось брудного робітника!

— Так. Знайте, що в Сполучених Штатах ще існує правосуддя.

— Що вас обходить, пане, цей один-єдиний паршивий робітник? Ця справа, взагалі, здається мені підозрілою, ви помітно симпатизуєте цьому розбійникові, це вам може дорого коштувати, я вам...

— Але це вже, коли ви вийдете з тюрми, — іронічно зауважив суддя.

Товстун зрозумів, що погрозами тільки погіршує справу.

— Суддя,— заволав він, благально складаючи руки,— прошу вас, не робіть цього, змилуйтесь наді мною, адже ми — люди з одного кола, я вам дам дві, ні, три, чотири, дам п'ять тисяч доларів, щоб ви засудили замість мене того робітника. П'ять тисяч доларів, суддя!

— Я бачу, що ви вважаєте мої слова про правосуддя за порожню фразу, але я вам доведу, що

наше правосуддя непідкупне. Обіцяю вам: якщо ви не припините цю розмову, я приєднаю до вашої справи обвинувачення у спробі підкупити суд.

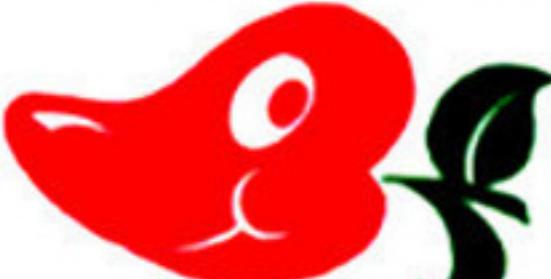
Товстун опустив голову і, мнучи в руках капелюха, поволі рушив до дверей. Він ще раз обернувся, але, бачачи, що рука судді тягнеться до кольта, який лежав на столі, вийшов на вулицю, грюкнувши дверима.

З сусідньої кімнати вибігла висока блондинка в гумовому фартусі.

— Чи ти не збожеволів, старий?! Втратити таку нагоду! П'ять тисяч доларів!

— Моя дорога,— мовив суддя Тоні Полдіно, набиваючи люльку,— скільки разів я тобі казав, щоб ти не підслухувала під дверима. Наше правосуддя непідкупне. Той факт, що відповідач багатий, аж ніяк не може вберегти його від покарання. І крім того... я вже взяв десять тисяч з його конкурента Гвідо Хімнея, того, що виробляє порошок «Дентол», за те, що засаджу Стілса принаймні на п'ять років в тюрму. Я боявся тільки, щоб цей белбас Стілс не запропонував мені більше; адже існує, кінець кінцем, якась професійна чесність.

Переклад з польської.

perec-ua.

perec-ua.

Емблема нової іранської національної нафтової компанії.
(Проект Гаррімана).

(Малюнок з сатиричного журналу «СТРИДЛ» Софія).

ЯН ДРДА

ПРОРОЦТВО ПАНА БРОУЧЕКА

ВІ, ПЕВНО, гадали, що Матей Броучек¹ давно спить у могилі під зеленою дерниною? Овва! Хоч із дня смерті його творця, Сватоплука Чеха, пішов уже сорок перший рік, наш домовласник і досі вперто чіпляється за життя. Щоправда, тепер не так, як бувало: сьогодні хазяїнові і носа боязко поткнути до свого власного будинку.

Одного разу в сорок шостому році, перед виборами, коли пан Броучек, прогулюючись, вирішив заглянути до свого будинку—чи не агітують його квартиранти за комуністів,—він ще на розі вулиці завмер од жаху: на даховому вікні його власного будинку, під його власними ініціалами «М. Б.», сяяла велика, завбільшки з колесо, п'ятикутна неонова зірка, а нижче — аж до під'їзду — величезна, також ясно-червона, одиниця. Пан Броучек ледве встояв на ногах; кров ударила йому в голову. Яке зухвалство! Опам'ятавшись, він, наче вихор, налетів на швей-

¹ Матей Броучек — герой сатиричного роману Сватоплука Чеха «Мандрівка пана Броучека в XV сторіччя».

цара. В його очах забліскало колишнє завзяття, голос помолодшав.

— Ви осто́лоп!.. Ви... ви... ви!.. — заревів він, мов бугай, та слова його начебто й не обходили мерзотника-швейцара.

— Так,— відповів швейцар,— це зробив горішній квартирант, монтер Бур'ян; він на цьому розуміється... І слухайте-но, пане Броучек, вам слід би було дати мені грошей на червоний прапор: на будинку два древка для прапорів, а ми вивішуємо тільки один...

У ті часи домовласників ще підтримували. Пан Броучек не відповів швейцарові і другого ж дня ранком пішов у районний секретаріат до «братьїв» і показав їм свій партійний квиток: нехай переконаються, що він своя людина. А «братьї» вчинили такий скандал, що про нього почув і «брат» Крайна². Та зірка продовжувала горіти. Монтер Бур'ян заявив, що ключа від дахового вікна у нього немає, що вперше він дістався туди з вікна своєї квартири, і, якщо хазяїн хоче зняти зірку з своєї власності, то хай спробує дістатися тим же шляхом.

Відтоді пан Броучек до свого будинку ані кроку: збирати квартирне він доручив адвокатові, а з швейцаром тільки листувався. Та в глибині душі він уже відчував торжество того дня, коли його друзі переможуть і зірки полетять геть. У пам'ятні дні з'їзду національно соціалістичної партії, коли й «мужня» молодь горлала: «До майбутнього

² Колишній генеральний секретар партії національних соціалістів, що виявився старим націстським шпигуном; після лютого 1948 року втік за кордон.

з'їзу жодних зірок!», — душа пана Броучека умівала від захоплення. Адже це стосувалося і його будинку, його вікна, його приватної власності, його прав. Постривайте, прийде й наш день! Начепивши на груди червоно-білу гвоздику, він проштовхався прямо в середину буйного юрмища молоді і допомагав їй кричати так, що бряжчали шибки у провулках. Адже пан Броучек «стоїть за народ» і твердо вірить, що наш народ цього «так не залишить».

Це ж він, пан Матей Броучек, в ім'я народу, 1 Травня 1935 року йшов на чолі маніфестації Національної єдності, потрясаючи гуситською дубинкою і щитом, і палко вітав «брата» Стрибрного і «брата» Крамаржа, які, тримаючи один одного в обіймах, символізували єднання народу на балконі ресторану «У Штроубка». Це ж він, пан Броучек, широка кишеня якого завжди була до послуг молодих націоналістів з «Влайки» Це ж він знову кував єдність народу, коли Беран, Стрибрний і Клофа³ об'єдналися в тридцять дев'ятому. Щоправда, Беран з Стрибрним потрапили за грани, але висока ідея націоналізму, яка не зачіпає майна багачів і дає можливість людині спокійнісінько перетравлювати те, що він урвав від життя. — пя ідея знайшла собі нового прaporonoсця в особі «брата» Зенкла. «Тримайсь, тримайсь, Петре, ти скеля! — мрійливо бурмотів Матей Броучек, дивлячись з набережної на

³ Національна єдність — фашистська організація. Стрибрний — її керівник. Крамарж Клофа — колишні керівники партії національних соціалістів. Зенкл — чеський соціаліст, у 1943 році викритий, як англо-американський агент і організатор шпигунства в Чехословаччині, втік з країни. Беран — керував аграрною партією був главою уряду, що співробітничав з німецькими окупантами. Влайка — об'єднання фашистської молоді.

«маяк», споруджений «братами» на березі Влтави.— Він, Петро, так цього не залишить, він швидко все поверне по-іншому, поставить хрест на цій націоналізації, дворічках, на нестерпній спілці з росіянами, він швидко поверне все на стару, найждежну колію!»

Пана Броучека у жар навіть кидало, тільки-но він згадував про свої ошукані надії. Настав лютий, Петрова скеля захиталася, потім упала набік, наче картяна будівля. А пан Броучек два тижні не вилазив з дому, з таємною надією слухаючи закордонне радіо й чекаючи, коли, нарешті, з Заходу дадуть наказ про окупацію Чехословаччини: адже ясно, що за кордоном таких порядків не терпітимуть. Готувальд мусить впасти, а за цей час надішлють трисста вагонів ковбасних консервів, і наш народ доживе до кращих днів.

Щоправда, і в сорок восьмому, і в сорок дев'ятому роках пан Броучек не раз хапав шилом паточки. Не вигоріло й під час сокільського зльтуту, хоч пан Броучек в міру сил своїх прагнув допомогти переворотові: галасував «Слава Тіто!», розмахуючи американським прапорцем. У той час, як сокільські лави марширували вулицями, він у призначену ноль-ноль годину стояв на своєму посту на Стратегівському стадіоні, куди мали спуститися з неба п'ятдесят тисяч парашутистів із Заходу.

— Так, нічого не виходить...— сумно казав він своїм друзям у кафе «У...».

Ні, стривайте, помовчимо про називу цього кафе. Це аж ніяк не старовинна «Викарка»⁴, а прокурена

— Чи не купите газету, сер?

— Я, хлопчику, купую тільки газетярів.

(Малюнок з сатиричного журналу «УРЗІКА». Бухарест).

⁴ Відома пивна.

пивничка в зовсім іншому місці, в тихому закутку, де немає ніяких комуністичних організацій, де тільки «свої люди», де між двома кухлями пива дізнаєшся про найсвіжіші новини, повідомлені «Голосом Америки» та «Бі-бі-сі». Один із «наших» прямо від столу біжить додому послухати радіо і приносить зовсім ще тепленькі новини.

На святках минулого року пан Броучек прийшов до своєї пивнички в такому настрої, якого давно вже у нього не було. Він попросив кухоль імпортного пива, що спеціально купувалося для нього в «Прамені»⁵, замовив італійських сосисок, теж з «Прамена». Він нетерпляче чекав, поки зійдуться «наші», ті, що люблять народ,— ті, хто навіть у найтяжчий час, коли більшовики знижують ціни, не втрачають надії, що все на світі знову ввійде в норму. Пан Гинчл, власник транспортні контори (її теж націоналізували), прийшов першим, підморгнув сяючому панові Броучеку:

— Ну, що?

Пан Броучек добре хильнув — адже тільки імпортне пиво й закордонне радіо допомагають йому переносити теперішні тяжкі часи — і таємничо буркнув панові Гинчлу:

— Почекайте-но, нехай усі зберуться! Тоді очі вирячите!

— Ох, якби!.. — з сумнівом сказав пан Гинчл. — Багато всяких чуток, а потім нічого... Як з отим архієпископом.

Пан Броучек трохи зашарівся, згадуючи, як він провалився в червні минулого року, запевняючи всіх, що архієпископа Берана арештовано, а карди-

нал Спеллман викликав для його звільнення сорок танкових дивізій, які нібито вже пройшли вночі через Хеб і Пльзен... Та цього разу справа певна, це вже можна твердо сказати: буде пущено в хід разючий, найновітніший винахід; це не яка-небудь пуста плітка, а справжня сенсація,— коротше кажучи, пахне переворотом.

А за годину пан Броучек сказав присутнім, що він сьогодні дізнався з абсолютно вірогідного закордонного джерела: чекайте західного вітру! Він принесе нам свободу. Американці винайшли чудодійний порошок. Створений порошок! Раптом ні з того, ні з цього він почне падати над усією республікою; ще не вирішено — з літаків чи з допомогою вентиляторів. Кажуть, їх будують десь на Шумаві. Порошок посиплеся на села й міста — і горе вам! Усі люди заснуть на цілу добу, там, де їх застане сон, як у казці про сплячу красуню. Тільки це, панове, не казка. Це сучасна техніка. Над винайденням порошку працювало дуже багато розумних людей, його вже виробляють на фабриках.

Пан Гинчл, почухавши потилицю, сказав:

— Ну, я не проти такого кінця, це буде найкраще... Це й є справжній гуманізм... і кров не пролеться.

— А от і ні! Проллеться! — вигукнув розпалений пан Броучек. — Ми вже їм!..

— Чекайте, прошу, я мав на увазі — наша кров... Так би мовити, наші люди дістануть усе, не ризикуючи. Не треба ні виходити на вулицю, ні на якісь там барикади, спокійнісінько переспимо вдома, а вранці — бац! — уже свобода. Доброго ранку, панове, прошу у вільне завтра!

⁵ Чеська фірма.

— Тільки я гадаю,— міркував пан Кроупичка,— що вони мають якось нас повідомити, коли це приблизно станеться...

— Та це неважно,— заперечив пан Колачек,— а головне, щоб нас, патріотів, збудили на годину раніше... Ми знаємо своїх людей і краще за всіх зуміли б порадити, кого треба відразу ж забрати.

Цієї радісної теми вистачило до півночі. Пан Броучек сьогодні розщедрився: він випив, як у старі добре часи, п'ятнадцять кухлів імпортного, під кінець ще двічі повечеряв, а коли розпрощався з друзями і рушив додому вулицями Сміхова, серце його грало, ніби по ньому водили смичком. Йому хотілося співати «Прийде, прийде воленька», а будинки обабіч вулиці танцювали урочистий полонез.

— Лети у височінь, мое серце! — сказав він патетично і підвів голову до нічного неба, ніби там уже настав щасливий момент, коли всі порядні домовласники скинули з себе ярмо рабства і люди стали шанувати її поважати приватну власність.

І раптом... серце пана Броучека затріпотіло... раптом на його звернене до зірок обличчя посыпалося щось лапате, ніжне її легеньке... Пан Броучек швидко помацав своє лице її—справді!—відчув між пальцями і на чисто виголених щоках ніжні порошинки. «Слава!» — хотілося вигукнути йому, бо він зрозумів, час настав. Але не встиг пан Броучек розтулити рота, як легкий сон охопив його, і він заспокоєно заплющив очі, відчувиши, що його пророцтво збулося.

А коли він знову розплющив очі, то його серце мало не вискочило з грудей від радості: «Їдуть, їдуть!» Вулиця гrimіла від важкого гуркоту. Пан

Броучек стояв на майданчику біля музею з американськими прапорцями в обох руках і з радісним хвилюванням дивився вниз на Вацлавську площа. Велетенські танки йшли вгору, до музею; на перехрестях стояли поліції у білих гамашах і поясах; за танками бігли домовласники, купці, фабриканти — всі вершки суспільства — і розкидали троянди. І от попереду всіх на білому коні їде... так, це він, наша гордість, «брат» Петро Зенкл; він милостиво махає рукою на обидва боки цим обраним, які, нарешті, діждалися...

— Слава! — вихопилося просто з серця пана Броучека, і він поліз до кишені по блокнот, де на всякий випадок було вже заготовлено список тих негідників, яких треба арештувати. — Слава! — і, витягаючи однією рукою блокнот, він чимдуж замахав прапорцем.

— Не репетуй, дурню! — штовхнув хтось пана Броучека ззаду.

Пан Броучек ображено обернувся: хто це тепер, в таку урочисту хвилину, дозволяє собі неввічливо поводитися з домовласником? І тут же здригнувся: найдтонше павутиння прекрасного сну прорвалося, і пан Броучек був грубо скинутий на негостинну землю.

— Не репетуй, а то перелякаєш коня! — повторив молочник, який зупинив свій візок край тротуару біля ліхтаря, під яким сидів пан Броучек. Скочивши з козел і придивившись до фігури пана Броучека, молочник од душі зареготав.

— Глянь-но, Власточко,— сказав він рожеволицій продавщиці, що підіймала залізну штору над вікном молочної,— хтось обсипав попелом цього

п'янице! Чорт забери, ще рано посипати собі голову попелом, масляна ще попереду!

Власточка глянула на пана Броучека, але анітрохи не здивувалася.

— Ви знаєте, — сказала вона молочнику, — тут, на горищі, живе нечепура-художник. Він приходить додому вночі і як почне топити пічку, то викидає попіл з піддувала прямо у вікно. Наша швейцарка не раз уже лаялася з ним.

Принижений до глибини душі, пан Броучек підвівся з тротуару і, не збагнувши, де він, власне, є, навмання поплентався до перехрестя. Його серце краялося від нестерпної ганьби і безнадійності. Стільки чуток знову обдурило в цьому році, стільки надій розбилося, стільки пророцтв не збулося! Обсипаний з голови до ніг попелом, розчарований ходом світових подій, він плентався вулицею в ярмі своєї непоправної глупоти.

Переклад з чеської.

САБАХАТТИН АЛІ

ЩАСЛИВИЙ ПЕС

ЧОМУ я пишу тільки про сумні явища життя?
Мої чутливі друзі незадоволені з цього.

— Як ти можеш помічати навколо саме тільки лихе? — питаютъ вони в мене. — Чому ти пишеш тільки про голодних, убогих і стражденних? Хіба немає на світі нічого іншого, крім безпритульних дітей, що торгають газетами і збирають на вулицях недокурки; убогих селян, що готові вбити один одного за вершок землі або ковток води; замучених у тюрмах в'язнів; людей, що стали жертвами безправ'я; хворих, позбавлених лікарської допомоги? Хіба на світі не залишилося щічого гарного й приємного? Чому в усіх твоїх геройв змарнілі обличчя й серця покраяні горем? Хіба в нашій країні немає жодної щасливої людини?

Як не бути! Слід тільки добре пошукати. Для цього не треба далеко ходити: в нас усе відкрито, все видно. Звичайно, є в нас не тільки веселі, щас-

Сабахаттін Алі — видатний турецький прогресивний письменник і громадський діяч, вбитий турецькою реакцією в квітні 1948 року.

ливі люди, є навіть щасливі собаки. І я вирішив цього разу писати не про голод, страждання й ненависть, а про достаток, ситість і любов.

У тій частині міста, де я живу, широкі асфальтовані вулиці, їх прикрашають молоді сосонки, посаджені вздовж проспектів; проте тіні від них небагато. Виростити кожну таку сосонку коштує дорожче, ніж навчити одну дитину в школі.

Кожного ранку тротуарами прогулюються вишукано одягнені молоді матері, які возять у чепурних колясочках своїх червонощоких, угодованих дітей.

На шовкових ковдрах у колясочках лежать різні іграшки. Їх так багато, що діти не знають, за котру взятися: то торохтять брязкотельцем, то тягнуть у рот дудку. Поряд з колясочками ідуть старші діти. Стріпуючи кучериками, вони щось розповідають своїм матерям. Частенько молоді жінки збираються до гурту і весело гомонять, доручаючи дітей чисто одягненим нянькам і мамкам.

У маленькому сквері відгодовані дітлахи вовтуються в піску з відерцями й лопатками: вони копають річки, споруджують палаці, а потім руйнують все це ударом маленького кулачка.

Стежачи за ними, сидить з іноземною книгою в руках гувернантка в білій панамі. Літня дама в модному капелюсі розважає примхливого онука. На іншій лавці три-чотири гарненьких мамаші плетуть щось і заразом перемивають кісточки своїх знайомих.

Тут на всьому лежить печать достатку й спокою.

Та разом із тим на всіх обличчях вираз надзвичайної нудоти. Павутиння нудьги, яке обвиває цих людей, таке тонке, що його відразу й не помітиш.

Але придивіться уважніше—і ви побачите цю нудоту в байдужому холодному погляді, почуєте її в пустому, вимушенному сміхові. Ці люди, здається, зовсім не слухають один одного, не чують вони й самих себе; здається, ніби думки їхні витають десь далеко, насправді ж у них немає ніяких думок. Але вони не страждають од цього. Хай їм і не весело, але вони сміються. Вони не завжди бувають задоволені життям, але зовсім не бажають змін.

Кожного разу молодий високий парубок — судячи з застебнутої на всі гудзики коричневої сукняної куртки, швейцар або лакей з багатого дому — прогулюється вулицею з маленьким песиком. Песик цей, з вершок завбільшки, теж поважно дріботить на плетеному сап'яновому поводку, з сап'яновим нашийником. Кудлаті, кофейного кольору песикові вуха звисають до землі.

Лакей пристосовує свій крок до песика. Якщо йому захочеться трошки постояти,—він чекає, якщо песикові здумається йти далі,—він знову йде за ним.

У вогку, холоднувату погоду на песика одягають світлокоричневу сукняну попонку, облямовану темносиною тасьмою. Попонка, вичищена до блиску, щільно обгортає песикову спинку, зручно обхоплює лапки й застібується під черевцем. Видно, що пошив її чудовий кравець. Коли песик, за відомою потребою, підбігає до дерева, лакей — здоровенний паруб'яга, який міг би легко скопати мотикою велику ниву,— шанобливо чекає, поки улюбленець його пані закінчить свою справу. Потім вони знову поважно рушають далі.

Цей песик у чепурній попонці не відповідає на гавкіт інших собак. Навіть, якщо який-небудь вели-

чезний пес, що зірвався з поводка, підбігає до нього з явним наміром дати прочухана, він не звертає уваги на це і йде далі: його захистить лакей. А як збіжаться кілька собак, лакей ніжно бере свого вихованця на руки, дбайливо витирає запорошену шерстку, і в очах його видно неприховану тривогу: «Чи не трапилося чогось із песиком?» Поки слуга обмачує його з усіх боків, песик, певний, що йому не загрожує ніяка небезпека, з цікавістю поглядає вниз, облизується, крутить хвостиком.

Одного разу я зустрів цього лакея у м'ясній крамниці. Він довго розглядав нутрощі підвішених до стелі баранячих туш і, нарешті, звелів зважити потрухи молодого баранчика.

— Не можу зрозуміти,— сказав лакей, перелічуючи здачу,— чому ви не продаєте окремо баранячу печінку: наш песик ні легенів, ні серця не єсть. Ми он і печінку подаємо йому тільки варену. Якщо до печінки додати хоч шматочок легенів, — він і не доторкнеться. Ветеринар каже — для його шлунка шкідливо. Авжеж: тварина, а розуміє! Дивна річ...

— Ти що, не чуєш? — звернувся лакей до хлопчика, що збирався було загорнути потрухи. — Печінку загорни, а все інше викинь геть!

І, взявши покупку, лакей вийшов із крамниці.

У друге я побачив його біля воріт великого саду, повного пахучих квітів. Тримаючи в руках пухнасту байкову ковдру, лакей сідав у великий лімузин. Помітивши, що в ковдрі щось ворується й скавулить, я не витримав і спитав:

— Що це? Щось сталося з песиком?

— Ні,— промімрив лакей, змірявши мене поглядом,— хвала богові, нічого не сталося: сьогодні пе-

сик тричі кахикнув. Весною він завжди кашляє, але пані схвилювалася. Повезу до лікарні, хай оглянуть.

Лакей обережно, щоб не вдарити песика, сів у машину. Лімузин набрав швидкості й зник.

Наступного дня я знову зустрів лакея біля саду. Він вів на поводку гостроморду собачку з білою довгою шерстю. З ним був другий слуга у такому ж, як у нього, коричневому костюмі.

— Що сталося? — зацікавився я. — Обміняли песика?

Лакей зміряв мене презирливим поглядом, проте удастоїв відповіді:

— Що ти! Наш песик у саду. Чуєш, з будки голос подає?

За огорожею біля панського дому стояла фісташкового кольору будка, не менша, як будиночок садівника. Звідтільчувся уривчастий гавкіт.

— Як же це так? — здивувався я. — Адже ваш песик ніколи не гавкає?

— Е,— сказав лакей,— тут інша справа: зараз він гукає сучечку.— І, глянувши на другого слугу, посміхнувся.— Наш песик зовсім рознерувався. Пані відразу ж по ветеринара послала. Та лихо, бач, у тім, що нашему песикові не так легко підходящу пару знайти. «Мені,— каже пані,— подавайте тільки породисту, а то в нашого песика характер зіпсується». Я зовсім з ніг збився, поки знайшов їй собачку до смаку.

Лакей вкоротив поводок, і гостроморда біла собачка підійшла до його ноги.

— Зате полюбуйтесь, така ж породиста, як і наш! У неї он і постава шляхетна. Наші хазяїни

обміркували й вирішили, що підходяща. — Лакей одчинив хвіртку й, звертаючись до приятеля, сказав:

— Ходімо глянемо, чи сподобаються вони одне одному...

Разом з білою кудлатою собачкою, яка йшла, мов кокетлива модна, манірно вигинаючи стан, вони зникли в саду, обнесеному високими гратаами.

Я так люблю все живе, я хочу, щоб усі жили красиво й щасливо. І коли я бачу щасливим бодай одним-одного пса, моє серце сповнюється радістю. Я зовсім не для того народився на світ, щоб писати тільки про сумне. Моя душа горить бажанням розповідати про приємне, радісне й веселе. Ах, якби всім моїм співвітчизникам випала на долю бодай десята часточка того, що має цей щасливий пес, даю вам слово, я не написав би більше жодного сумного оповідання.

Переклад з турецької.

«Незалежні» американські журналісти.

(Малюнок з сатиричного журналу «ФОРВЕРТС». Голландія).

Б. АПРІЛОВ

ГАРМАТНЕ М'ЯСО

Призовні комісії у США виявляють, що понад 20% новобранців — симуланти, які ухиляються від військової служби.

(Газета «ВАШИНГТОН ПОСТ»).

ЛІКАР Мейсон одягнув свій білий халат, докурив цигарку, глянув у вікно на новобранців і сказав:

— Запросіть хлопців!

Двері кімнати відчинились, і перед комісією став високий, довголікий юнак у ковбойці. Він подав повістку і попросив закурити. Лікар Мейсон здивовано глянув на нього, але зразу ж заспокоївся, посміхнувся і почав ставив юнака сигаретою.

— Вас звуть Моріс Малтбі? — спитав він, дивлячись у повістку.

— Нічого подібного! — заперечив юнак. — Хто вам це сказав?

— Це ваша повістка?

— Моя.

— Тут написано, що вас звуть Моріс.

— Це помилка! Я — Сервантес.

— Який Сервантес?

— Той самий, що підписується псевдонімом Дон Кіхот.

Лікар Мейсон глянув на членів комісії, ледь помітно посміхнувся і підморгнув:

— Добре починаємо,— промимрив він.— Відправити його до лікарні!

Представник армії поручик Хеган кивнув двом єфрейторам. Ті схопили юнака за руки і вивели.

Другий юнак гордо дивився поверх голів членів комісії і весь час щось шукав у кишенях. Наперекір літній спеці він був у теплому пальті.

— Будемо служити?— спитав лікар Мейсон.

— Будемо служити! — бадьоро відповів юнак.— Тільки, будь ласка, постараїтесь закінчити все за п'ять хвилин.

— У вас невідкладні справи?— спитав лікар.

— Звичайно!

— Можна дізнатися, які саме?— втрутився поручик Хеган.

— Вдома нікого немає,— почав юнак,— а магарджа Ранчипура і Вінету, вождь анахій, хочуть украсти у мене килим-самольот...

— Що нам робити з такими?— звернувся Мейсон до поручика.— Я знав, що в цьому наборі буде багато недоумкуватих. Знаєте... атомна ера вимагає міцних нервів...

— Спробуємо потримати його у сусідній кімнаті,— похмуро відповів поручик Хеган.— Відправте його!..

Члени комісії почали нишпорити по кишенях, виймаючи портсигари й сірники.

— Викличте третього!— розпорядився лікар і встав.

Почулося голосне гавкання, двері розчинилися,

і до кімнати впovз рачки опецькуватий парубійко. Затиснувши в зубах повістку, він перестав гавкати і тихо загарчав на поручика, який зблід і заходився нервово жувати кінчик цигарки.

— Підведись,— grimнув поручик.— Не прикрайся, інакше я зараз же нагодую тебе свинцем!

Поручик Хеган витяг пістолета і направив його на парубійка. Замість того, щоб злякатися, парубійко виплюнув повістку і люто впився зубами у стегно поручика.

— Не стріляйте!— крикнув лікар Мейсон.— Хеган, опам'ятайтесь!

Єфрейторам якось пощастило відрвати зуби молодого американця від стегна Хегана. «Собака» дивився з поблажливою посмішкою. У його зубах теліпався шматок габардину.

— Навіщо ви мене зупинили? — закричав поручик.— Я у самозахисті...

— А комуністи?— grimнув у свою чергу Мейсон.— Вони завтра ж знають, що в призовній комісії стріляють новобранців. «Дейлі уоркер» писатиме... скрізь писатимуть!.. Переконайте цього симулянта!

— Я тобі це нагадаю!— сказав поручик Хеган.— Ти ще попадешся в мої руки!..

З закам'янілою поблажливою посмішкою на обличчі молодий американець рачки почимчикував до виходу.

У комісії настала мовчанка. Поручик мастив ѹодом укушенну ногу. Лікар Мейсон ледве стримував сміх і, схрестивши руки за спину, ходив по кімнаті.

— Усі прикидаються,— говорив юному помічнику.— Погані симулянти!

За дверима залунав гімн Сполучених Штатів Америки. Хтось співав і енергійно барабанив у двері. Пролунав голос:

— Відчиніть! Хочу служити!.. Чому зачиняють двері під носом чесної людини, яка хоче служити своїй батьківщині?..

Голос замовк, і знову залунав гімн. Стукіт у двері став ще настирливішим.

— Хочу піти в армію!.. Хочу захищати свободу!..

— Це справді божевільний,— зауважив хтось із членів комісії.

— Проте це найхитріший!— сказав лікар Мейсон.— Усі дезертири! Не хочуть служити, ѹ край!

Знову залунав гімн і поступово почав затихати. Ображений молодий «патріот» кудись пішов.

— Що нам робити?— спитав лікар Мейсон.— Як гадаєте, будемо продовжувати?

Замість відповіді поручик підійшов до вікна.

— Йдіть сюди! — сказав він. — Я не можу брати таких людей.

Унизу, на невеликому майданчику п'ять-шість юнаків ходили на руках, двоє терли губи милом і питали, чи схожі вони на божевільних. З їхніх ротів вилітали мильні пузирі. Один намагався відкусити собі вухо, другий обурювався, що його вважають за Наполеона. Прищуватий хуліган закинув вудку в басейн фонтана і спокійно, не звертаючи уваги на галас, слідкував за поплавцем.

Новобранців оточили перехожі, безробітні.

— І від мене вимагають, щоб я цю наволочку прийняв до армії!— визвірився поручик Хеган.

— Прий memo, пане поручик,— тихо зауважив лікар Мейсон.— Але як примусиш їх воювати,— ось питання!

Переклад з болгарської.

Папа римський слухає слово боже.

(Малюнок з сатиричного журналу «ДИКОБРАЗ». Прага).

Б. АПРІЛОВ

ШЕДЕВРИ МИЛОТИНА МИЛОТИНОВИЧА

1

ОДНОГО прекрасного дня фоторепортер Милотін Милотінович зовсім несподівано виявив, що вже настала весна. В Югославії весну можна помітити лише на розквітлих деревах. Ніякю іншою прикметою там неможливо відрізняти весни від осені. Милотін схопив фотоапарат і помчав на околиці Белграда. Горби Авали поросли молодою травою, а в траві лежали люди різні на вигляд і різні віком. Вони пожевували травичку і з насолодою слухали переливи солов'я. Шосейною дорогою пройшло двоє молодчиків із тітовської охранки. Пташки одразу замовкли. Та варто було жандармам пройти, як солов'ї знову заспівали, ховаючись у вітах, обсипаних цвітом.

Раптом у фоторепортера затрепетало серце. Асфальтованою дорогою їхало на велосипедах сімейство. Попереду їхав батько, за ним мати, далі доочка і семилітній синок, дуже схожий на дівчинку, яка й собі страшенно була схожа на батька. І всі четверо велосипедистів мали задоволений вигляд. Їхні натоптані животи свідчили про спожиті чималі порції ковбаси, бекону, свіжого коров'ячого масла...

У Милотіна майнула прекрасна думка: фотографувати велосипедистів і вмістити знімки в «Щоденних ілюстрованих вістях» під заголовком «Югославська трудова сім'я під час весняної прогулінки. Фото М. Милотіновича». Фоторепортер навів апарат і клацнув...

«А чи не краще було б мені замість того, щоб лежати, зробити ще одне весняне фото?» — запитав сам себе Милотін і одразу ж заспокоївся, він вирішив ще трохи полежати на травичці. Але цього дня йому не пощастило поніжитись: весняний репортаж просто сам ліз йому в об'єктив. Милотін знат, що за самі тільки квітучі дерева йому не дадуть ніякого гонорару, але під деревами може з'явитися щось приємне для уряду... Приємним для уряду йсму здався такий сюжет для фото: легкова машина з'їхала з шосе і зупинилася в траві, із щойно відкритих дверцят вийшла закохана парочка. Це був старик, а його дамі було не більше як двадцять років, але вони посідали так мило, що не можна було втриматися, щоб не сфотографувати їх. Милотін Милотінович почав повільно підлізти до закоханих.

За чверть години йому пощастило наблизитися до них і сковатися за кущ. Непомітно Милотін навів апарат. Закохані сиділи на траві й курили. За ними стояла автомашина, позад неї, немов струмені світлового водоспаду, звисали віти, усіяні квітами. Клац! Від радості Милотін ледве не засвистів. Він уявив собі підпис під другим фото: «Поліпшується рівень життя трудячих у нашій країні! Фото М. Милотіновича».

Милотін Милотінович деякий час ще побродив по траві і, старанно уникаючи, щоб до кадра не

потрапив який-небудь волоцюга, зняв ще декілька видів, які прославляли і весну і уряд...

На другий день, старанно відокремивши все другорядне, фоторепортер вибрав найкращі фото й одніс в «Щоденні ілюстровані вісті». Редактор подивився на фото й сказав:

— Браво, Мило, це твої шедеври!

Фоторепортер скромно опустив очі:

— Признаюсь, я постарається.

— Твоя старанність має бути винагороджена,— сказав редактор.

2

Шедеври Милотіна Милотіновича — його оригінальний фоторепортаж — зайняли верхню половину першої сторінки в журналі. Підписи залишилися ті ж, які він запропонував сам. На фото була і весна (віти з квітами), і зростаючий добробут югославського народу (осяяні лиця, велосипеди і автомобіни).

3

— Ідіоти! — заревів містер Аллен.— Ідіоти!..— Він люто натиснув кнопку дзвінка. До кабінету американського посла ввійшов один із секретарів. Аллен простягнув йому «Щоденні ілюстровані вісті». Секретар глянув на першу сторінку, сів на стілець і проскреготав:

— Ідіоти!..

Аллен зняв телефонну трубку і велів з'єднати його з Ранковичем.

Бельгійський соціалістичний лідер Генрі Спаак недавно заявив, що у США поступово зникають мільйонери й капіталізм переростає в соціалізм.

Дядько Сам: — Я завжди говорив тобі, Генрі, що у тебе не голова, а скарб.

(Малюнок з сатиричного журналу «ДИКОБРАЗ». Прага).

До судових процесів шпигунів у духовних мантіях.

(Малюнок з сатиричного журналу «УРЗІКА». Бухарест).

Через десять хвилин Ранкович уже плавував у ногах у посла.

— Ідіот! Ви читали цей журнал?

— Ні, сер, я не маю звички читати.

— Дивіться сюди!

Ранкович подивився на фото, судорожно зімняв журнал і заверещав:

— Ідіоти! Пустіть мене, щоб я міг розправитися з ними як слід!..

4

Не встиг Милотін Милотінович покласти до гардероба шкарпетки, куплені на одержаний гонорар за фотопортаж, як довідався не без здивовання, що його звелено заарештувати.

5

— Чи пізнаєте ви людей на своєму фото з підписом «Бєлградські ударники на весняному пікніку»?

Милотін нахилився і побачив своє фото, на якому було зафіксовано четверо мужчин, що сиділи у високій траві, розіславши перед собою щось біле.

— Ні, не впізнаю, пане. Мені здається, що ця мила кумпанія закусує на травичці.

— Ідіот! Це диверсійна четвірка, яка проходить практику: навчається орієнтуватись без допомоги компаса... А що на цій фотографії?

— Парочка закоханих біля автомашини.

— Гарна парочка закоханих! — спалахнув слідчий. — Це начальник англійської розвідки в нашій

країні в момент одержання відомостей від кращої співробітниці Кіци Доротич... А те сімейство на велосипедах? Пізнаєш?

— Ні.

— Чи знаєш ти, хто папаша сфотографованого тобою «югославського сімейства»?

— А хто?

— Полковник Ганц Фінцлер, колишній командир танкової дивізії гітлерівців, запрошений американцями як спеціаліст!.. Чи ти розумієш, що нарібув?

Милотін Милотінович розумів. Він відчув сильніудари серця і конвульсивно обхопив руками своюшию.

Переклад з болгарської.

МИРНИЙ ДОГОВІР з ЯПОНІЄЮ

Вид спереду.

Вид ззаду.

(Малюнок з сатиричного журналу «СТРШЕЛ». Софія).

Річард КОННЕЛ
«КОРОЛЬ»
(ОПОВІДАННЯ-БІОГРАФІЯ)

НАКЛС Пізано, ватажок банди «Юні пістолети», і Стіфен Карні, на прізвисько «Рудий», билися цілий день на задвірках дров'яного складу. Стіфен був двадцять разів збитий з ніг, покусаний, придушений, весь подряпаний, але не піддавався. А перед заходом сонця Пізано попросив пощади.

— Тепер я — бос, зрозуміло? — сказав хлопчикськам Стіфен, посміхаючись крізь розбиті губи.— Тепер ви зватимете мене «Королем», а якщо хтось посміє назвати «Рудим»...

«Король» говорив мало. Ніколи не галасував, давав накази тихим голосом. Йому корилися безоглядно. Вся banda кидалася в бійку за його рудою головою, мов за прапором. Коротким кривавим насоком «Король» підкорив собі «Молодих пантер», які орудували на території вокзалу. «Король» посылав каральні експедиції і в інші прилеглі райони. Коли Стіфену Карні стукнуло шістнадцять, він уже був ватажком юних бандитів Західної частини міста. Коли йому минув 21 рік, він перетворив свою банду на «Клуб допомоги молодим виборцям». Ясно, що він був президентом клубу. Він диктував

членам клубу, за кого треба і за кого не треба голосувати... І горе було тому, хто насмілювався не послухатися «поради».

Керівники політики штату стали схвально поглядати на «Короля». На цей час «Король» знав усіх поліцаяв свого району, і вони знали його витівки, знали його вплив і не зачіпали членів його клубу.

«Король» опрацював нову систему збирання данини, більш ефективну і значно безпечнішу, ніж звичайний грабунок.

Ось приклад — один із тисячі.

У межах його району проживає, приміром, якийсь містер Пагальпос, власник процвітаючої гуртової торгівлі фруктами. Сидить він одного прекрасного дня у себе в конторі, і йому подають візитну картку:

«ЕДУАРД ГАЛЬВІН, ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТ
«КЛУБУ ДОПОМОГИ МОЛОДИМ ВИБОРЦЯМ».

Потім увіходить сам містер Гальвін.

— Я відвідав вас, — ласково говорить містер Гальвін,— щоб повідомити: вас, як одного з визначніших бізнесменів, обрано почесним членом «Клубу допомоги молодим виборцям».

— Ну, то що? — похмуро питає містер Пагальпос.

— Членські внески,— ніжно говорить містер Гальвін,— 1.000 доларів на рік. Можна чеком!

— Не цікавлюсь,— цідить крізь зуби містер Пагальпос.

— Містер Карні, наш президент,— говорить містер Гальвін,— буде дуже засмучений! Містер Карні хотів би бачити вас у наших лавах!..

Минає тиждень. Дві п'ятитонні автомобілі містера Пагальпоса стоять біля пристані. Їх допіру навантажили лимонами. Обидва шоferи сидять у пивничці. Їх частує дружелюбний джентльмен, дуже схожий на містера Гальвіна. До пристані підкочує шикарний лімузин. З нього виходять чотири молодих чоловіки, з вигляду галантерейники або чечіточники з мюзік-холлу. Вони нічого не говорять, але швидко діють. Коли шоferи містера Пагальпоса повертаються на пристань, вони не знаходять своїх машин. Тільки брудна вода ще булькогить біля самої стінки причалу...

Через два дні містер Гальвін, чарівно посміхаючись, знову з'являється в кабінеті містера Пагальпоса. Минає кілька хвилин, і містер Гальвін виходить з кабінету, запихаючи гроші в гаманець.

Містер Пагальпос, як і раніше, возить лимони, і нещасні випадки з машинами більше не трапляються.

...Підкоривши Північний і Східний райони міста, знищивши банду Ваккі-Лисиці і Жака Ласпарро, «Король» став керувати містом. Люди Карні прилюдно появлялися в усіх фешенебельних місцях, у них були дорогі автомобілі і великі брильянти. Сам «Король» одружився з дівчиною з багатої родини і купив собі особняк на вулиці банкірів. Більшу частину дня він, як і раніш, перебував у старій кам'яниці, в гавані. Там були сталеві двері, загратовані вікна, і вартові цілу добу стояли біля всіх входів і виходів. Після робочого дня «Король» їхав до свого особняка, і вони з дружиною приймали в себе найвизначніших людей міста.

Інколи хто-небудь з васалів «Короля» намагався

повстati. Розправа з непокірними була близкавичною: заколотник зникав, не залишаючи по собі ніяких слідів, ніяких записок типу «прошу в моїй смерті винуватити» і тому подібного. Та це й було непотрібно — всі все знали. Прохожі — їх ті були в курсі. Газети теж знали й мовчали. Сищики й поліції могли, скільки хотіли, дивитися на «Короля», але арештувати його не було підстав.

Становище «Короля» дедалі міцнішало. У місті та його околицях у нього не було конкурентів. Але в сусідніх штатах проживав якийсь Джейк, що псував «Королеві» багато крові, бо хлопчики Джейка вміли робити бізнес не гірше хлопчиків «Короля». Джейк знав силу Карні й ніколи не захоплював його території. Але Карні не міг почувати себе спокійно, доки на узбережжі був хтось, хто міг вважати себе за рівного з ним, «Королем».

...Якось увечері Джейк вийшов з своего дому, щоб поїхати до клубу грати в покер з мером і сенаторами. Тільки-но він сів в авто, як відчув на потилиці щось холодне й металеве. Голос, ще холодніший, ніж пістолетне дуло, промовив:

— Найменший порух, і ти дістанеш свою порцію!

Машина зупинилася біля самотнього будиночку, десь на околиці. Джейка провели до кімнати, де сидів «Король».

— Що це значить? — накинувся на нього Джейк.

— Ти вийшов із гри, Джейк, — спокійно сказав Карні. — Ми вже зайняли твоє місто. Ти можеш зберегти життя. Я дарую тобі його тільки тому, що твій брат-сенатор може зняти великий галас. Але якщо ти появишся в моїх штатах, — стережись!

— Ти виграв, Карні, — криво посміхнувся Джейк.— Але ми ще побачимо, хто над ким, кінець кінцем, гору візьме!..

Охоронці «Короля» провели Джейка до Вашингтона, де жив його брат-сенатор. А Карні після цього став єдиним правителем імперії, що простяглась від Бостона до Лос-Анжелоса і від Сіетля до Міамі. Ім'я Карні було таке ж широко відоме, як ім'я чергового президента Сполучених Штатів, а в своїх кримінальних колах «Король» мав більшу владу, ніж президент у державі, бо Карні ні в кого не просив порад і не корився монополіям. Він сам був крупним монополістом. Він сам собі вигадав неписану конституцію. Писані ж закони «Король» порушував щохвилини, одверто, він плював на закон у присутності будь-якої кількості глядачів. Коли деякі наївні газети вимагали його арешту, Карні посміхався, як посміхається батько, коли його маленький син просить подарувати йому місяця. Поліція була кращим приятелем «Короля» — а хто ж, крім неї, міг його арештувати?

В цей час до Карні почали доходити чутки, що в іншій частині країни є така сама — на зразок його імперії — держава і що там царствує його старий приятель Джейк разом із своїм братом. Братья розробили зовсім новий метод: їхня держава стояла на ступінь вище, ніж імперія «Короля». Якщо «Король» спирався на поліцію і місцеві власті, то Джейк зробив своїми спільниками політичних босів. Джейк не тільки збагачував себе і своїх соратників, а й мав вплив на політичне життя країни. Він ставав дедалі більш впливовою фігурою в столиці, у нього були друзі в сенаті й уряді...

Вороні якось бог послав шматочок сиру.

(Малюнок з сатиричного журналу «УРЗІКА». Бухарест).

— «Король», — сказав якось Едді Гальвін, — тобі треба діяти швидко. Джейк хоче повернутися сюди, йому вже мало його штатів, він намагатиметься прибрати тебе до рук!

Карні замислився. Оскільки Джейк діяв з допомогою політичного апарату, то губернатори, муніципальні органи та поліція хоч-не-хоч будуть проти Карні. А якщо Джейку пощастиТЬ взяти в руки «Короля», то... Найрозумніше — піти в підпілля, зберігши в надійних місцях гроші, зібрати сили для вирішальної битви, що станеться після того, як «Король» перебудує свої ряди, свою тактику. Але як виграти час? Адже вбивці Джейка повсюди поганятимуть на «Короля»... Де знайти таке місце в Сполучених Штатах, куди не дістане рука гангстера? І тут Карні осінила геніальна думка: треба потрапити в тюрму! По-перше, там буде безпечно; по-друге, там можна створити чудові умови (якщо мати гроші, то й у тюрмі можна жити, як на курорті) і нікого не боятись. А за якийсь рік-півтора Карні проведе грунтовну перестановку сил і підготується до стрибка... Так, він знайшов для себе найбезпечніше місце в світі!..

Сунувши в кишеню револьвера, Карні вийшов на вулицю. Пикати полісмен стояв перед входом до готелю. «Король» зупинився за два кроки від нього і розрядив в повітря обойму. Потім, не кваплячись, знову зарядив пістолета. Полісмен підскочив до нього і скочив його за руку.

— Я тебе постріляю! — закричав він, розмахуючи автоматом. — Ти знаєш, що належить за порушення порядку? Ти відсидиш рік, як один день!

— Будь ласка! — посміхнувся Карні.

Полісмен пильно глянув на нього.

— Стоп! — вигукнув він. — Та ви ж «Король»? Господи, а я ж... Пробачте, будь ласка, — в тоні полісмена почулися благальні нотки. — Не впізнав... хе-хе... з кожним може таке статися... Стріляйте, «Король», на здоров'я. — Він козирнув і, задкуючи, став відходити на свій пост.

— А чому б тобі не арештувати мене? — сказав Карні.

Полісмен улесливо засміявся.

— Дуже, дуже дотепно, — сказав він, хіхіючи, — ви вмієте жартувати, «Король», ви дотепна людина, «Король»... А у мене дружина і троє дітей, і я не хочу залишитись без роботи... Арештувати вас! Х-хе!

— Але мені треба, щоб мене арештували! — сказав Карні.

— Нічим допомогти не можу, — плаксивим голосом сказав полісмен. — Мені найсуворіше наказано не чіпати нікого з ваших людей, а тут сам «Король»... Та у мене дружина і троє дітей... Я позбудуся шматка хліба... Відпустіть мене, «Король»!..

Карні знизав плечима і пішов далі. Пройшовши три квартали, він побачив, що біля парадного стоїть новісінський блискучий лімузин. Карні сів за кермо. Він не поспішав заводити мотора і, коли хазяїн машини, сердитий черевань, важко дихаючи, вибіг з парадного на вулицю, лімузин тільки-но розвертався.

«Король» не давав повної швидкості. Хазяїн біг поряд і кричав: «Держи злодія!». Нарешті, череваню вдалося скочити на підніжку свого авто. Так Карні й виїхав на майдан — з череванем, який лементував

на підніжці. На перехресті регулювальник сержант Венцель вихопив револьвера й наказав машині зупинитися.

— Він украв мою машину! — репетував черевань.

— Так, не пощастило,— зітхнув Карні, висуваючись з кабіни.— Я все-таки вскочив!

— Чорт забери! — скрикнув сержант, беручи під козирок.— Добрий день, «Король»!

— Хелло! — відповів Карні.

— Чого вам треба? — суворо спитав сержант, гнівно оглядаючи череваня. — Чого ви верещите?

— Це хазяїн машини,— сказав Карні.

— А-а! Ви певно помилилися, «Королю»,— посміхнувся сержант.— Вам здалося, що це ваша машина? Чи ви просто хотіли випробувати її хід?

— Ні,— сказав Карні,— я хотів її вкрасти.

Сержант скинув кашкета, почухав потилицю. Потім закричав на власника машини:

— Забирайтесь геть! Щоб і духу вашого не було!

— Але це моя машина...— забелькотів ошелешений черевань.

— Ви, може, вчитимете мене, що робити? — гаркнув сержант.— Забирайтесь негайно, бо я...

— Гаразд,— сказав Карні, встаючи з машини.— Віддай юму його машину...

— Але він хотів украсти... — знову почав черевань.

— Ще одно слово, і ви підете зо мною в учасник,— знову закричав сержант.— І скажіть спасибі, що вам повернули вашу коляску! Газуйте звідси! Не затримуйте руху!

Лімузин поїхав.

— «Король»,— сказав, вклоняючись, сержант,— я вас дуже прошу, «Король», крадьте, скільки хочете машин, але не на моїй дільниці...

— Чому ти мене не арештував? — спитав Карні.

— Я двадцять років стою на посту,— сказав сержант Венцель,— але я не з'їхав з глузду, щоб арештовувати самого «Короля»! Де це бачено, щоб поліція стромляла палиці у спиці таким людям, як ви!

Карні махнув рукою й пішов додому. Невже юму так важко потрапити в тюрму? Є ж якісь патентовані засоби, щоб бути засудженим!?

— Зроблю ще одну спробу,— вирішив Карні.

Біля юго будинку стояв полісмен. Карні швидко підійшов до блестителя порядку і замахнувся, щоб дати ляпаса, але полісмен відхилився і в руці юого близнув пістолет.

— А! Це «Король»! — сказав полісмен і вистрелив. П'ять куль одна за одною пронизали груди «Короля».

Вискочивши з дому, Едді Гальвін встиг пострілом у спину вбити полісмена, що тікав.

— От так номер! — сказав Едді, підійшовши до вбивці.— Це Мервел! Особистий охоронець Джейка! Значить, Джейк цими днями буде тут.

Поліція, що прибігла на постріли, оточили трупи Карні і Мервела. Вони стояли на солідній відстані від приголомшеного Едді.

— «Короля» вбито! — сказав Гальвін.

— Хай живе король Джейк! — вигукнули поліція і всі, мов по команді, взяли під козирок.

Переклад з англійської.

З М І С Т

Стівен ЛІКОК. Стопроцентний американець	3
Гергель МІКЛОШ. Пробудження геря Дрошке	11
М. САДОВЯНУ. Податок з мерців	14
В. БРУДЗІНСЬКИЙ. Правосуддя	20
Ян ДРДА. Пророцтво пана Броучека	27
САБАХАТТИН АЛІ. Щасливий пес	37
Б. АПРІЛОВ. Гарматне м'ясо	43
Б. АПРІЛОВ. Шедеври Милотіна Милотіновича	48
Річард КОННЕЛ. «Король»	54

Переклади:

*С. Воскрекасенка, П. Глазового, О. Громова,
І. Недялкова, М. Пригари.*